

Bæredygtig finansiering i udlandet

- Hvad kan Danmark og danske landbrugsvirksomheder lære af udlandet?

Forfatter

Helene Daugaard-Hansen Dall, Strategi & Vækst & Kenneth Kjeldgaard, Chefkonsulent, Fondsmæglerselskabet SEGES Finans & Formue A/S

Introduktion

Store dele af verden arbejder i dag på at omstille deres erhverv til et mere bæredygtigt fundament. Selvom Danmark ligger i toppen¹, når det gælder bæredygtig udvikling i landbruget, er det vigtigt, at vi som en lille og åben økonomi arbejder ud fra et globalt perspektiv og lærer fra andre lande. Både hvad der fungerer godt, og hvad der fungerer knap så godt. At lære fra udlandet er bl.a. vigtigt for at booste den bæredygtige transformation herhjemme og understøtte Danmarks ambitiøse klima- og bæredygtighedsmålsætninger.

Denne artikel vil kigge nærmere på grønne finansielle produkter, som kapitaludbydere i Holland, Frankrig og Østrig stiller til rådighed og deres rammevilkår. Til sidst indgår en kort opsummering af, hvordan Danmark og danske landmænd kan lade sig inspirere af dette. Landene i undersøgelsen er udvalgt på baggrund af The Food Sustainability Index (FSI)², hvor Holland, Frankrig og Østrig er frontløbere inden for bæredygtig udvikling i landbrug- og fødevaresektoren. Artiklen understøttes af EU-rapporter fra *fi-compasses*³, og interviews med aktører fra Rabobank.

Hvad omfatter bæredygtig finansiering?

Bæredygtig finansiering omfatter konkrete grønne finansieringsprodukter, som kapitaludbydere stiller til rådighed. Lånene forsøger ofte at fremme ESG-praksisser, som har gode indvirkninger på miljø, sociale forhold og selvskabsledelse. En af de store udfordringer som muliggør grøn finansiering er en fælles fortolkning af, hvad der er grønt, og hvordan det måles. Det er vigtigt for at undgå "greenwashing"⁴. Det forsøger den kommende EU-taksonomi bl.a. at udrede, og samtidigt arbejder EU-landene med forskellige måleinstrumenter og grønne lån til deres kunder.

¹ <https://www.barillacfn.com/m/publications/fixingfood2018-2.pdf>

² <https://foodsustainability.eiu.com/country-ranking/>

³ <https://www.fi-compass.eu/fisiyc>

⁴ Greenwashing kan sammenlignes med hvidvask og dækker over virksomheders forsøg på at brande sig som grøn, selvom det ikke er tilfældet.

Hvilke muligheder er der?

I Holland, Frankrig og Østrig arbejdes forskelligt med bæredygtig udvikling, brugen af måleværktøjer og udbuddet af grønne finansieringsprodukter. Følgende giver et udpluk af de tiltag og muligheder som landene har benyttet sig af indenfor bæredygtig finansiering.

Bæredygtige finansieringsprodukter:

Holland, Impact Loan (Indvirkningslån)⁵. Indvirkningslånet tilbydes af Rabobank til SMV'ere og blev grundlagt i 2015 i et samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank (EIB). Tal fra 2020 viser, at der i alt er udbudt mere end 1 mia. euro i indvirkningslån⁶ fra Rabobank, som i dag står for 44 %⁷ af eksisterende grønne udlån i Holland. Indvirkningslånet tilbydes til virksomheder, der i Rabobanks regi opfylder kravene til bæredygtige projekter. Dette gøres bl.a. ved, at projekterne skal dokumentere en positiv indvirkning på miljø og samfund og besidde et grønt certifikat. Til gengæld kan virksomheden opnå en rente-rabat op til 0,65 % i forhold til alm. erhvervslån. Rabobank gør generelt brug af "blandet finansiering"⁸ til at finansiere progressive bæredygtige projekter i og omkring landbruget. Det gør, at risici spredes på tværs af flere parter og er med til at sikre muliggørelsen af bæredygtige projekter.

Frankrig, Sustainability-linked loans (bæredygtighedslån)⁹. Frankrigs største bank, BNP Paribas, har de seneste år udbudt grønne lån, som måles ud fra projektets bæredygtighed. Lånets rente fastsættes efter virksomhedens bæredygtige performance. Lånene kan f.eks. måles på ESG-rating, CO2-udledning, arbejdsløshed og meget mere. Jo bedre virksomheden performer, jo lavere rente. BNP Paribas har desuden flere målsætninger indenfor bæredygtighed som bank. F.eks. investeres 100 mio. euro i Greentech startups ved udgangen af 2020 og tilsvarende øges investeringer i vedvarende energi med 65 % over 2 år til 18 mia. euro indtil slutningen af 2021¹⁰.

Østrig, ESG Incentive Scheme (ESG incitamentssskema)¹¹. Raiffeisen Bank er den største udlåner til landbruget i Østrig og spiller en stor rolle inden for bæredygtig finansiering. Indtil videre har banken satset på omstillingen af energi og husbyggerier via direkte udlån eller grønne obligationer, hvor banken gør brug af forskellige værktøjer til at kvalificere kunder til bæredygtig finansiering. For at kvalificere sig til bæredygtig finansiering har banken udarbejdet et grønt incitamentsprogram – et såkaldt Environmental Social Governance (ESG) incentive scheme, samt et Green Bond Framework for grønne obligationer. Opfylder låntager incitament punkterne i programmet, opnår kunderne renterabat, og lånet kan optages i puljen for grønne lån.¹²

Konteksten i landene:

Landenes overordnede rammer spiller en afgørende rolle for deres mulighed for at drive en bæredygtig dagsorden. Følgende er eksempler, som kan være med til at understøtte udviklingen:

Proaktive offentlige sektorer: I Holland er staten i høj grad med til at understøtte mobiliseringen af kapital til bæredygtige projekter. Både grønne statsobligationer og en favorabel

⁵ <https://www.rabobank.nl/bedrijven/zakelijk-financiering/alle-financieringsvormen/impactlending/>

⁶ <https://www.floraldaily.com/article/9265508/netherlands-sustainability-with-an-impact-loan-from-rabobank/>

⁷ <https://www.rabobank.com/en/images/rabobank-green-and-sustainability-bonds-investor-presentation-2019.pdf>

⁸ Begrebet dækker over såkaldte syndikatlån, hvor flere pengeinstitutter og andre finansieringspartnere går sammen om at tilbyde finansiering.

⁹ https://cib.bnpparibas.com/sustain/sustainable-finance-the-rise-and-rise-of-sustainability-linked-loans_a-3-3008.html

¹⁰ https://group.bnpparibas/uploads/file/infographic_bnpparibas_energytransition.pdf

¹¹ <https://www.climatebonds.net/files/files/2018-07%20AT%20Raiffeisen%20Bank%20International%20AG.pdf>

¹² <https://www.efma.com/article/detail/31533>

grøn skatteordning "The Green Funds Scheme", virker som katalysatorer for at fremme finansiering af grønne erhvervslån.

I Frankrig er der ligeledes politiske tiltag, herunder krav til at tag på nybyggeri i industriområder enten skal indeholde solpaneler eller være biologiske¹³. Den franske stat forsøger samtidigt at fremme økologi eller økonomisk-, miljø-, og social performance, og har bl.a. siden 2016 haft en madspildslov, som forbyder at mad destrueres, men i stedet skal doneres til hjælpeorganisationer¹⁴.

I Østrig besluttede staten i 2016 at inkorporere SDG (Sustainable Development Goals) i alle fremtidige relevante strategier og forpligtede sig til at opstille handlingsplaner og træffe passende foranstaltninger for at nå EU's 2030 målene. Det har medført, at SDG-målene er integreret i alle led af det østrigske samfund, hvilket også har smittet af på tilgangen for den finansielle sektors udlån til landbruget.

Tværasektorielt samarbejde for udvikling af 'best practices' og måleværktøjer: I SEGES' interview med Rabobank fortalte banken, at i alt 43 hollandske sektorer (dermed ikke blot landbrugssektoren) har samarbejdet omkring, hvad der skulle drive bæredygtig udvikling for de enkelte sektorer. På baggrund af dette har hver sektor udviklet 'best practises' inden for bæredygtighed, som indgår i finanssektorens arbejde med at tilbyde grønne lån. Samarbejdet på tværs af brancher har også ført til udviklingen af flere ESG måleværktøjer, som f.eks. open-bode-index¹⁵ og biodiversity monitor¹⁶. De forskellige bæredygtighedsmålinger er med til at understrege, hvor fremtidssikker Rabobanks investering er i deres kunder. Alain Cracau (Director of Sustainable Business Development, Rabobank) forklarer: "*The sustainability metrics today evolve, and we will include every data which is objective, based on industry measurements and not what Rabobank thinks*".

Soliditetsgrad i landene: Sammenlignes den gennemsnitlige soliditetsgrad i landbruget i hhv. Danmark med de udvalgte lande, fremgår tydelige forskelle som har indflydelse på kapitaludbydere villighed til at finansiere landbrugene. Med udgangspunkt i år 2018, var soliditetsgraden i gennemsnit på 30,2 % for danske landbrugsbedrifter¹⁷, mens soliditetsgraden var 73 % for hollandske landmænd¹⁸, 58 % for franske landmænd¹⁹ og op mod 90% for østrigske landmænd²⁰. Et højt gælds niveau blandt danske landmænd medvirker til en højere risiko for pengeinstitutter og andre finansieringspartnere og kan være med til at begrænse størrelsen og mængden af udlån til landbruget – inklusiv grønne udlån.

Hvilken betydning har det for Danmark og danske landmand?

Spørgsmålet er, hvad Danmark og danske landmænd kan lære af udviklingen af bæredygtig finansiering i udlandet, selvom danske landmænd allerede ligger i toppen af bæredygtig fødevarerproduktion?

1. For det første vurderes, at den danske stat og finans- og investeringssektorerne skal fortsætte det progressive arbejde imod at udfolde nye grønne finansieringsmuligheder til landbruget. I Holland har staten og diverse sektorer udvikling af favorable grønne skatteordninger og bæredygtighedsværktøjer medvirket til at forstærke investeringer og lånemuligheder.

¹³ <https://thesustainablelivingguide.com/most-sustainable-countries/>

¹⁴ <https://www.theguardian.com/world/2016/feb/04/frenchlaw-forbids-food-waste-by-supermarkets>

¹⁵ <https://www.openbodemindex.nl/>

¹⁶ http://biodiversiteitsmonitormelkveehouderij.nl/docs/Biodiversiteitsmonitor_engels.pdf

¹⁷ <https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/nyt/GetPdf.aspx?cid=29123>

¹⁸ <https://www.agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2232&themaID=2265&indicatorID=2009>

¹⁹ https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/financial_needs_agriculture_agrifood_sectors_France_0.pdf

²⁰ https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/financial_needs_agriculture_agrifood_sectors_Austria.pdf#page=20&zoom=100,72,94

2. Landmænd skal fortsætte med at uddanne sig og orientere sig imod bæredygtige praksisser i landbruget. Jf. Alain Cracau (Rabobank): *"we see that farmers, who are very advanced about being future proof, are most of the time also better entrepreneurs and better farmers"*. Anbefalingen til landmænd er: Bliv ved med at opsøge ny viden om bæredygtigt landbrug og forsøg at integrere og dokumentere bæredygtige praksisser i dit landbrug. Dette får formodentlig stor betydning for landmændenes muligheder for opnå attraktiv grøn finansiering i fremtiden.

Afslutningsvis skal henvises til at SEGES løbende vil holde dig orienteret om, hvordan landmænd kan videreudvikle bæredygtige bedrifter og skabe sunde bæredygtige forretninger.

SEGES - Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.